

Rapport

Årsrapportering 2012 for omstillingen i Meløy 2012 - 2018

Lothar Maruhn

10.02.2013

Dokumentet er en oppsummering og oppdatering av omstillingen i Meløy kommune for 2012 vedtatt i Meløy kommunestyret februar 2012 og innvilgede omstillingsmidler i revidert statsbudsjett mai 2012.

1) Bakgrunn

Nedleggelsen av REC Wafer Norway i Glomfjord i 2012 og senere konkursen i REC Wafer Norway samme år, resulterte i at rundt 630 industriarbeidsplasser i Meløy ble lagt ned. Totalt ble ca. 700 – 750 arbeidsplasser berørt. Meløy kommune grep tak i disse utfordringene tidlig i 2011. Allerede i slutten av 2011 var en foreløpig omstillingsorganisasjon på plass med et interimsstyre, og Meløy Næringsutvikling AS ble valgt som omstillingsaktør. I begynnelsen av 2012 vedtok Meløy kommune en strategi- og handlingsplan for omstillingsarbeidet. Planen la grunnlaget for en søknad til staten om bevilgning av fylkeskommunale og statlige omstillingsmidler.

I forbindelse med denne prosessen ble det utarbeidet en konsekvensutredning som Nordland fylkeskommune og SINTEF bidro til. Søknaden fra Meløy kommune og konsekvensutredningen ble oversendt Kommunal- og regionaldepartementet i slutten av 1. kvartal 2012. I juni samme år vedtok stortinget i revidert statsbudsjett og innvilge Meløy kommunes søknad med et statlig tilskudd på 50 mill. NOK. I tillegg bevilget Nordland fylkeskommune 25 mill. NOK. Meløy kommunes totale bidrag i omstillingsperioden på 6 år, fra 2012 – 2018, er på samme nivå som Nordland fylkeskommune på 25 mill. NOK.

2) Innholdsfortegnelse

1) Bakgrunn	1
2) Innholdsfortegnelse.....	2
3) Oppsummering.....	3
4) Prosjekter	3
5) Etableringer i Meløy	4
6) Arbeidsledigheten	5
7) Samfunnsøkonomiske utfordringer	6
8) Resultater i forhold til de oppsatte mål	7
a) Generelle mål	7
b) Arbeidsplasser	8
c) Næringsmessige satsinger	8
d) Omstillingsorganisasjonen	9
e) Media og kommunikasjon	10
9) Økonomi og regnskap.....	11
a) Budsjett 2012 -2018	11
b) Regnskap 2012	11

3) Oppsummering

Nedleggelsen av REC Wafer Norway i Glomfjord skapte store utfordringer i Meløy, men også i Salten da Glomfjord Industripark har vært en betydelig aktør innen kjøp av varer og tjenester i regionen. I følge konsekvensutredningen sto arbeidsledigheten i Meløy i fare for å bli ca. 19 %. Ved årsskiftet 2012 – 2013 var ledigheten på ca. 6 %. At ledigheten ikke ble så stor som fryktet skyldes flere forhold: mange fikk arbeide innen olje- og gassvirksomheten i Nordsjøen og i nordområdene, flere personer pendler til arbeid i regionen, mens andre har flyttet fra kommunen.

På individplan er Meløy inne i en vanskelig periode. Tvangssalg og tvangsauksjoner har økt i forhold til 2011 på grunn av bortfall av inntektsmuligheter, og kommunen merker et økt press på økonomisk sosialhjelp.

Foruten REC Wafer Norway begjærte Scan Crucible AS seg konkurs i desember 2011 og SIC Processing AS og BioTek AS ble lagt ned. I tillegg har flere bedrifter i og utenfor Glomfjord Industripark redusert driften med påfølgende reduksjon i bemanningen. Til tross for disse resultatene har deler av næringslivet i Meløy økt sin bemanning og hatt et høyt aktivitetsnivå, og da særlig innenfor bygg- og anleggsvirksomheten.

Etter at de nødvendige vedtak var fattet og omstillingsarbeidet var formelt igangsatt, ble det nødvendig å tilpasse organisasjonen blant annet i forhold til lov om offentlige anskaffelser. Det ble da etablert et kommunalt foretak, Meløy Næringsutvikling KF, som skal være prosjektleder for omstillingen i omstillingsperioden 2013 – 2018. Meløy Næringsutvikling AS vil fra samme tidspunkt overdra oppgaver og ansatte til det kommunale foretaket.

Det blir en utfordring framover å finne den rette organiseringen av prosjektene og en god balanse mellom det kommunale foretaket, Meløy Næringsutvikling AS og MNU Meløy Innova AS uten at dette skal gå på bekostning av offentlige anskaffelsesordninger, prosjektenes krav til konfidensialitet, partnerskap og allerede etablerte samarbeid og nettverk. Utfordringen skyldes at flere av prosjektene, som skal gi Meløy arbeidsplasser i framtiden, ble startet i slutten av 2011 og i 2012 og var godt etablert før omstillingen ble flyttet over til det kommunale foretaket.

Målet med å etablere 62 nye arbeidsplasser i 2012 ble ikke oppnådd. Resultatet ble ca. 20. Disse kom som et resultat av etableringen av ToCircle AS og Meløy Teknologisenter. Årsaken til at man ikke nådde målet var hovedsakelig undervurdering av tiden det tar å etablere nye industriprosjekt.

4) Prosjekter

I løpet av 2012 har MNU vært engasjert og arbeidet med ca. 80 prosjekter og muligheter. Ca. 25 prosjekter og ideer ble startet opp i perioden 2009 - 2011. Ca. 50 prosjekter av disse vil bli fulgt opp og arbeidet med videre i 2013. Noen av disse er flerårige prosjekter som kan vare helt opp mot 5 – 10 år. Eksempler på det er industriprosjekt og Meløys satsning på olje- og gasssektoren.

Et prosjekt som det er viktig å få igangsatt i 2013 er Meløy Innovasjon og Teknologi Senter. Senteret skal videreutvikle Meløys industrielle kompetanse og satsning på innovasjon og utvikling innenfor ny

MNU/Omstilling i Meløy 2012

1.års rapport

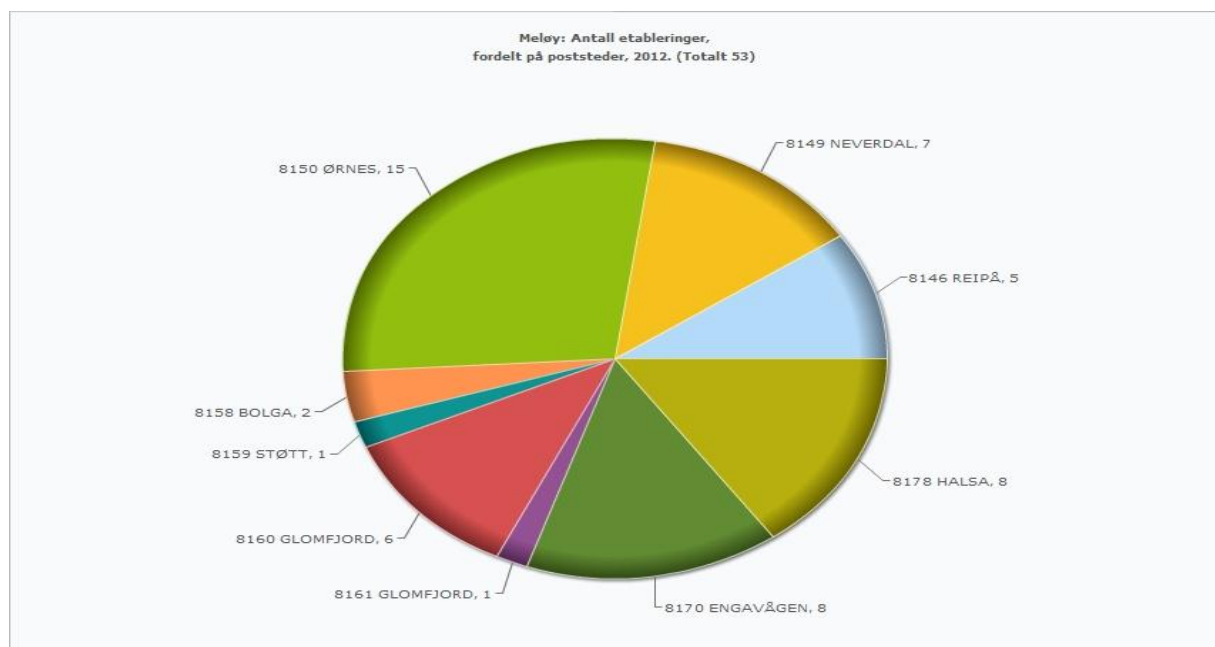
industri i Nordland. Tanken er å etablere et senter som kan industrielle ideer fra start og gjennom pilotfasen innenfor metaller og mineraler, som skal resultere i nye etableringsmuligheter og arbeidsplasser.

MNU har forsøkt, i den graden det er mulig, å engasjere eksisterende næringsliv til å komme med prosjekter og prosjektideer. Så langt har man ikke lyktes godt nok med dette. Det vil imidlertid bli en prioritert oppgave i de kommende prosjekter som retter seg mot SMB-bedriftene.

5) Etableringer i Meløy

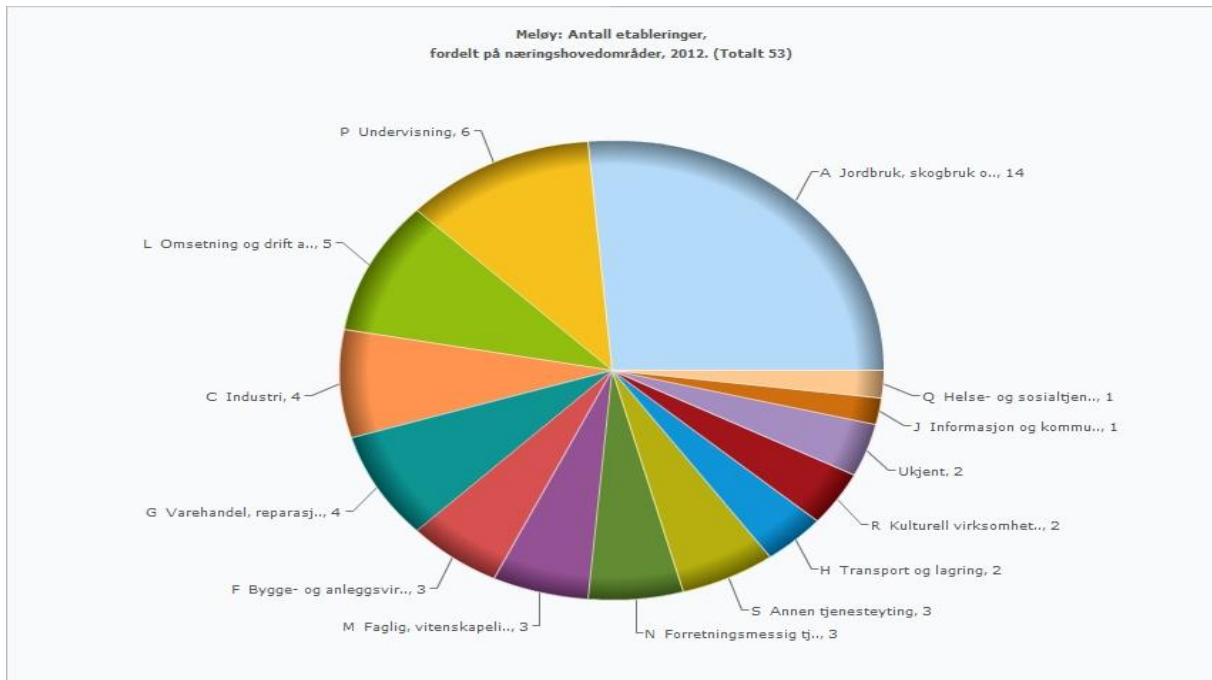
I forhold til 2011 var det 11 flere etableringer i 2012. Det tilsvarer en økning på 26,2 %. Hovedsakelig har den største andelen etableringer skjedd i primærnæringene, nærmere bestemt i fiskerinæringen. Dette gjelder både for 2011 og for 2012. Ørnes er det stedet der man har hatt flest enkeltetableringer, mens man geografisk har hatt flest etableringer i søndre Meløy.

Flere av disse etableringene har søkt råd og bistand gjennom Meløy Næringsutvikling AS. Noen av disse har gjennomført vårt opplegg i Saltensamarbeidet SOS, Start opp Salten, som er finansiert gjennom Innovasjon Norge Nordland og Nordland fylkeskommune. Dette opplegget har vært gjennomført i flere år med stor suksess. Meløy har prosentvis hatt flest deltakere på dette opplegget. Suksessraten av etableringer ved gjennomført opplæring har også vært høy for Meløys vedkommende.

MNU/Omstilling i Meløy 2012

1.års rapport

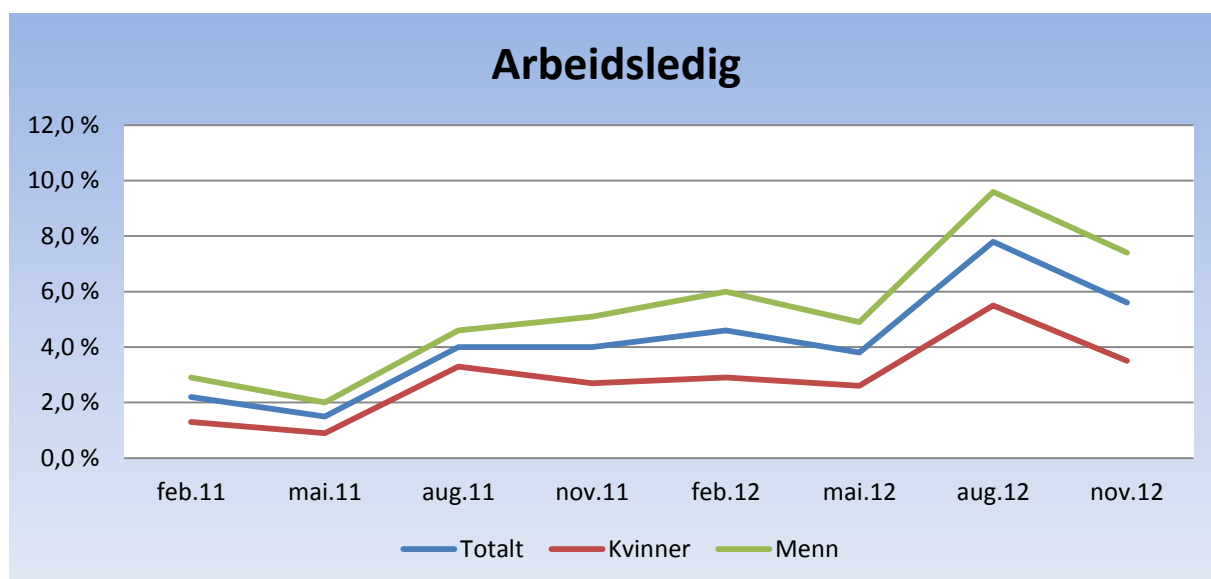
6) Arbeidsledigheten

Som følge av nedleggelsen, og senere konkursen i REC Wafer Norway ASA, var det ved utgangen av 2012 rundt 650 færre ansatte i Glomfjord Industripark. 7 bedrifter har enten gått konkurs, blitt nedlagt eller har opphørt sin virksomhet.

Flere av leverandørbedriftene til Glomfjord Industripark har redusert sine aktiviteter, mens noen få har klart å rette seg inn mot nye markeder, eksempelvis Invis AS og Semek AS. Byggebransjen har merket lite til omstillingen og har et høyt aktivitetsnivå. Tjenesteytende næringer begynner å merke en omsetningssvikt og 2013 kommer til å bli et utfordrende år for det private næringsliv.

Den ledigheten som ble estimert i forbindelse med konsekvensanalysen for Meløy kom i realiteten aldri opp i 19 %, men en økning fra 1 til 6 % fra 2011 – 2012 er likevel en betydelig økning.

At ledigheten ikke ble så høy som forventet skyldes flere forhold: økt pendling til jobb innen olje- og gassvirksomheten, flytting ut av kommunen, pendling til arbeid i regionen, samt at eksisterende næringsliv som ikke direkte ble berørt av REC-nedleggelsen hadde behov for arbeidskraft.

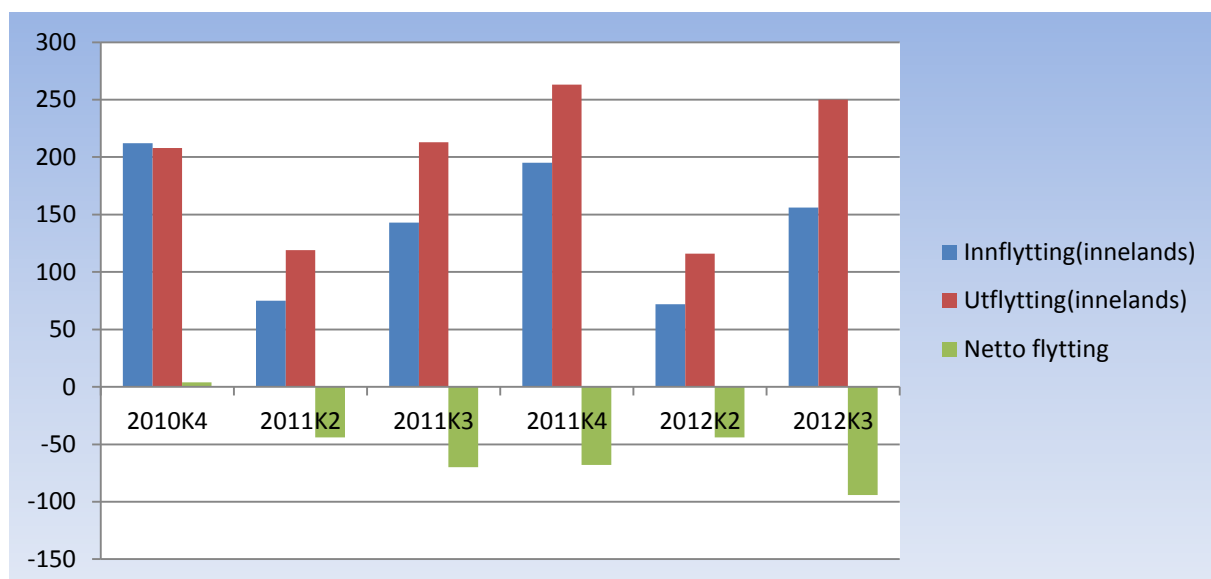

7) Samfunnsøkonomiske utfordringer

Med bakgrunn i bedriftsnedleggelse og den økte arbeidsledigheten ser man at den private økonomien for mange berørte enkeltindivider og familier er blitt vanskelig. Tvangsinndrivelsene har økt med rundt 200 tilfeller fra 2011(650 saker) til 2012(850 saker), og man begynner å registrere økt etterspørsel etter økonomisk sosialhjelp.

En annen utfordring er at personer og familier som ønsker å flytte ikke får omsatt sine boliger. Ved flytting økes kostnadene dramatisk da disse må betjene to boliglån. Per i dag er det et betydelig antall boliger til salgs.

Bankene melder om at flere familier har fått problemer med å betjene sin private gjeld, og at disse forventes å få betydelige utfordringer i 2013.

MNU/Omstilling i Meløy 2012

1.års rapport

Befolkningstallet for Meløy har holdt seg relativt stabil i perioden K4 2010 til K3 2012. Men fraflyttingen har økt betydelig i K3 i 2012. Resultatet ble en befolknings nedgang i Meløy på 75 i 2012. Hva dette skyldes er man noe usikker på, men et moment er at flere en tidligere flytter for å få seg arbeid andre steder i landet.

8) Resultater i forhold til oppsatte mål

a) Generelle mål

Meløy kommune og omstillingsstyret satte tidlig klare og entydige mål. Disse ble også bekreftet i søknaden til KRD:

Hovedmål

- *Arbeide mot offentlige myndigheter for å bli definert som omstillingskommune*
- *Arbeide for fortsatt drift av REC Wafer Norway Glomfjord Mono*
- *Kompetanseheving /oppdatering mv for oppsagte permitterte*

De tre hovedmålene ble i stor utstrekning oppfylt. I juni 2012 fikk Meløy status som statlig omstillingskommune, og staten og Nordland fylkeskommune bidro til etableringen av et omstillingsfond på 100 mil. NOK. I begynnelsen av 2013 ser det også ut for at det blir etablert en mono-ingotproduksjon som skal bidra til etablering av 50 – 70 arbeidsplasser. Det tredje hovedmålet var å ta vare på og aktivisere flest mulig av REC Wafer Norways tidligere ansatte. Det har man klart gjennom opplæring i regi av NAV Meløy og ved å igangsette en nettbasert ingeniørutdanning sammen med høyskolen i Narvik.

Målsetting på lang sikt:

- *Bidra og motivere til utvikling, endring og nyskaping i eksisterende bedrifter*
- *Intensivere arbeidet med innovasjon og entreprenørskap for å skape nye bedrifter og arbeidsplasser*
- *Arbeide for etablering av nye arbeidsplasser og industribedrifter*
- *Bidra til å skape arenaer for utvikling og nyskaping*
- *Arbeide for å finne nye muligheter og bedrifter for etablering i Meløy*
- *Arbeide for – og forventer hjelp fra staten til – å etablere minimum 100 nye offentlige arbeidsplasser i Meløy*
- *Bidra til finansiering av en økonomisk ordning for de arbeidsledige som ønsker kompetanseheving/utdanning*
- *Bidra til å få etablert en offentlig stipendordning for de som ønsker å ta utdanning innenfor offentlig sektor i Meløy gjennom en “ bindingsordning “*

I stor grad har man også lyktes med de andre mer langsiktige målene da man har fått etablert noen arbeidsplasser, men her gjenstår mye. Under delmålene er det igangsatt prosjekt, men det vil ta tid før resultater av disse foreligger.

I forhold til delmålene er det ikke grepet tak i det siste punktet «å få etablert en offentlig stipendordning for de som ønsker å ta utdanning innenfor offentlig sektor i Meløy gjennom en “ bindingsordning”». Dette er et tiltak og prosjekt som er direkte rettet mot Meløy kommune og må gripes tak i på det nivået.

b) Arbeidsplasser

Når det gjelder etablering av bedrifter og arbeidsplasser var det særlig på dette området man ikke lyktes med å nå målene.

Det gjelder særlig for etablering av arbeidsplasser innenfor industrisektoren. Noen av prosjektene man trodde kunne etableres i løpet av kort tid lot seg ikke realisere, mens andre prosjekter det arbeides videre med vil ta lengre tid å få realisert. For noen prosjekter er behandlings- og beslutningstiden gjerne mellom 2 – 5 år.

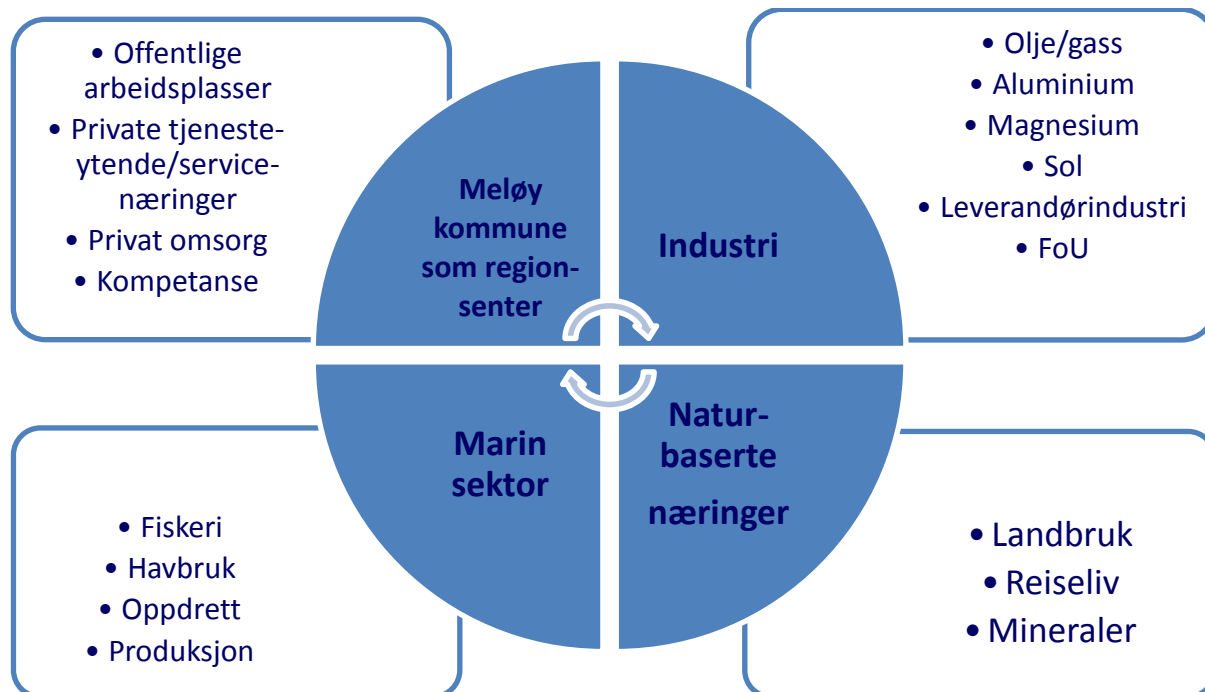
Målet om etablering av 62 arbeidsplasser i 2012 nådde vi derfor ikke. Gjennom omstillingen er det lagt til rette for etablering av 17 arbeidsplasser.

Arb. Plasser:	Industri	Reiseliv	Olje/ Gass	Lev. industri	Primær	Privat tjeneste	Havbruk/ fiske	Offentlig	Sum
2012 mål	30	1		5		20	1	5	62
Resultat	9	0	0(100)	0	0	8	0	0	17(117)

Forklaring tabell: Arbeidsplasser som er angitt med 100 flere personer enn tidligere er i dag sysselsatt i offshorenæringen. Total er ca. 200 personer fra Meløy engasjert i denne næringen. Disse er ikke et resultat av omstillingsarbeidet.

c) Næringsmessige satsinger

I forhold til de satsingene som ble vedtatt i Meløy kommunestyre i forbindelse med søknaden til KRD valgte kommunestyret å angi samtlige næringer som satsingsområde.

MNU/Omstilling i Meløy 2012

1.års rapport

Så langt i omstillingsarbeidet har man vært innom samtlige sektorer, men har ikke kommet langt nok når det gjelder etablering av offentlige arbeidsplasser, privat omsorg og marin sektor. De andre sektorene og næringene har man vært innom og etablert prosjekt innenfor, eller har planer om å gjøre det i løpet av kort tid.

De prosjekt som var etablert i 2012 eller tidligere er enten videreført i 2013 eller avsluttet. Resultater i forhold til initierte prosjekt:

Målsetting:	Handling:	Prosjekt resultater	Økonomi (mill. NOK)
Industri/ Leverandør- utvikling	Initiert 17 ulike prosjekt innenfor dette feltet.	6 prosjekt igangsatt det største av disse er To Circle AS og Norwegian Crystals AS	6.813.750
Opplevelses-/ Tjensteytende næringer/Omdømme	Initiert 27 ulike prosjekt innenfor dette feltet	4 prosjekt igangsatt, kompetanseheving av eksis. næringsliv	835.000
Olje/gass	Initiert 2 ulike prosjekt innenfor dette feltet.	Tiltak igangsatt, men utføres i perioden 2013 og utover	0
Havbruk/Fiske og Landbruk	Initiert 11 ulike prosjekt innenfor dette feltet.	1 forprosjekt finansiert på flekksteinbit	215.000
Off. arbeids-plasser	Initiert 1 ulike prosjekt innenfor dette feltet, etablering av 100 off. arbeidsplasser i Meløy.	Tiltak igangsatt men utføres i perioden 2013 og utover	0
Kompetanse	Initiert 4 ulike prosjekt innenfor dette feltet. Etablering av et teknologi-/innovasjonssenter	3 prosjekt igangsatt deriblant Ingeniørutdanningen sammen med NiH	1.016.500
Næringsutvikling	Initiert 15 ulike prosjekt innenfor dette feltet, deri blant drift av omstillingen	6 prosjekt igangsatt det største av disse er Meløy Teknologisenter	6.280.000

d) Omstillingsorganisasjonen

Fra og med januar 2012 og ut året var det Meløy Næringsutvikling AS som hadde ansvaret for den praktiske gjennomføringen av omstillingsarbeidet i Meløy. Allerede høsten 2011 behandlet kommunestyret i Meløy omstillingssaken. Det ble nedsatt en prosjektgruppe og Meløy Næringsutvikling AS fikk i oppdrag og arbeide med omstillingen på vegne av Meløy kommune.

Følgende prosjektgruppe ble etablert:

2 representanter fra Meløy Næringsutvikling AS:

Leif Kristiansen, Yara Norway ASA, Glomfjord

Liv Toril Pettersen, Meløy Næringsforum

2 representanter fra Meløy kommune:

Per Swensen, ordfører Meløy kommune(leder)

Arild Kjerpeseth, opposisjonsleder Meløy kommune

Disse tiltrede som observatører:

Rådmannen i Meløy

Kommunikasjonsrådgiver i Meløy

Nav Meløy

Innovasjon Norge Nordland

Nordland Fylkeskommune

LO Meløy

Da omstillingsarbeidet ble tilført 100 mill NOK i offentlige midler krevde Nordland fylkeskommune og KR D at omstillingsarbeidet skulle skje i offentlig regi. Høsten 2012 vedtok Meløy kommunestyre å etablere et kommunalt foretak, Meløy Næringsutvikling KF, som skulle

MNU/Omstilling i Meløy 2012

1.års rapport

ha ansvar for gjennomføringen av den praktiske delen av omstillingen. Arbeidet ble på bakgrunn av dette omorganisert høsten 2012 og det ble nedsatt et styre for omstillingen med følgende sammensetning:

Omstillingsstyret:

Styret:

Per Swensen, Meløy kommune
Liv Toril Pettersen, Meløy Næringsforum
Tor-Arne Gransjøen, Sundsfjord Smolt AS
Kristine Haukalid, Yara Norway ASA
Rolf B. Nilsen, LO Meløy

Varamedlemmer:

Arild Kjerpeseth, Meløy kommune
Anita Taraldsen, XL-bygg
Inger Kristiansen, LO Meløy

Faste observatører:

Jørgen Kampli, Meløy kommune
Connie S. Olsen, Meløy kommune
Øyvind Visnes, Nordland Fylkeskommune
Trond Erik Dekko Andersen, Innovasjon Norge
Ann-Karin Doyle Lillehaug, NAV Meløy

I omstillingsstyret og styret i det kommunale foretaket sitter de samme styremedlemmene og varamedlemmene. Dette fordi omstillingsarbeidet ikke skal ha for mange personer å forholde seg til og for at organiseringen skal være mest mulig oversiktlig.

e) Media og kommunikasjon

Det var allerede fra starten av omstillingsarbeidet klart at man måtte ha en aktiv strategi for å nå ut med informasjon om omstillingen, alt fra nyheter til informasjon om hvordan og hva det jobbes med.

Det er registrert et stort behov for informasjon om hva som skjer og når. Dessverre er det i mange prosjekter der man arbeider sammen med andre partnere et behov for/krav om å legge «lokk» på informasjonsflyten inntil det er noe konkret å meddele. Dette fordi man ikke ønsker å skape for stor optimisme eller falske forhåpninger der dette bør unngås. Men i den utstrekning det er mulig skal og vil man holde befolkningen oppdatert ved aktiv bruk av media og egne informasjonskanaler.

I tillegg har man arrangert og vil arrangere ulike møter, blant annet folkemøter og møter med næringslivet. Sistnevnte i samarbeid med Meløy Næringsforum.

Omstillingsstyret har i slutten av 2012 vedtatt en revidering av kommunikasjonsstrategien fra 2011 som man vil forholde seg til og benytte aktivt.

9) Økonomi og regnskap

Driftsbudsjettet for 2012 ble i søknadssammenhengen satt til 4,0 mill NOK, men ble senere endret til 5,5 mill. NOK. Det er dette tallet man har forholdt seg til for driften i 2012. De totale kostnader for omstillingsdriften for 2012 beløp seg til 5,5 mill NOK. Dette beløpet har Meløy Næringsutvikling AS fått refundert av Meløy kommune fra omstillingsmidlene.

a) Budsjett 2012 -2018

Tekst (tall i millioner)	Sum	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kompetanseheving	9,0	2,0	2,0	2,0	1,0	1,0	1,0
Etablering av nye virksomheter	24,0	5,0	5,0	5,0	3,0	3,0	3,0
Utvikling av eksisterende virksomheter	14,0	3,5	3,5	3,0	1,0	1,0	2,0
Nettverksbygging	9,0	2,0	2,0	2,0	1,0	1,0	1,0
Administrasjon av omstillingsarbeidet	20,0	4,0	4,0	4,0	3,0	3,0	2,0
Mobiliseringsarbeid/tiltaksarbeid	24,0	5,0	5,0	5,0	3,0	3,0	3,0
Sum omstillingsbudsjett	100,0	21,5	21,5	21,0	12,0	12,0	12,0
Offentlige omstillingsmidler	75,0	16,0	16,0	16,0	9,0	9,0	9,0
Meløy kommune	25,0	5,5	5,5	5,0	3,0	3,0	3,0
Finansiering av omstillingsbudsjett	100,0	21,5	21,5	21,0	12,0	12,0	12,0

b) Regnskap 2012

Tekst (tall i tusen)	2012 Regnskap	2013 Regnskap	2014 Regnskap	2015 Regnskap	2016 Regnskap	2017 Regnskap
Kompetanseheving	2 000 1 017	2 000	2 000	1 000	1 000	1 000
Etablering av nye virksomheter	5 000 6 929	5 000	5 000	3 000	3 000	3 000
Utvikling av eksisterende virksomheter	3 500 665	3 500	3 000	1 000	1 000	2 000
Nettverksbygging	2 000	2 000	2 000	1 000	1 000	1 000
Administrasjon av omstillingsarbeidet	4 000 5 500	4 000	4 000	3 000	3 000	2 000
Mobiliseringsarbeid/tiltaksarbeid	5 000 6 600	5 000	5 000	3 000	3 000	3 000
Sum omstillingsbudsjett	21 500 20 765	21 500	21 000	12 000	12 000	12 000
Offentlige omstillingsmidler	16 000 15 265	16 000	16 000	9 000	9 000	9 000
Meløy Næringsutvikling AS	1 500 0	1 500	1 500	500	500	500
Meløy kommune	4 000 5 500	4 000	3 500	2 500	2 500	2 500
Finansiering av omstillingsbudsjett	21 500 20 765	21 500	21 000	12 000	12 000	12 000

MNU/Omstilling i Meløy 2012

1.års rapport

I regnskapet for 2012 var de tre største postene som følger:

1. Driften av omstillingen	kr 5 500 000
2. ToCircle Power Systems AS	kr 5 100 000
3. Meløy Teknologisenter	kr 5 400 000

For Meløy Teknologisenter foreligger egen rapport fra Meløy Næringsutvikling AS.